

**UCHWAŁA NR XXIII/172/20
RADY MIASTA HAJNÓWKA**

z dnia 30 grudnia 2020 r.

w sprawie uchwalenia Programu Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Hajnówka na lata 2021 – 2023.

Na podstawie art. 10 ust.1, 3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2020 poz. 2050) uchwała się co następuje:

§ 1. Uchwala się Program Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Hajnówka na lata 2021 – 2023 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§ 3. Uchwała wchodzi z życiem z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Walentyna Pietroczyk

Program Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Hajnówka na lata 2021 – 2023

I. WSTĘP

Narkomania to jedna z poważniejszych chorób współczesnego społeczeństwa. To zjawisko wielowymiarowe, które pociąga za sobą liczne konsekwencje, wśród których najdotkliwsze są szkody zdrowotne, jak infekcje, zatrucia organizmu czy depresja. Narkomania charakteryzuje się przymusem zażywania środków odurzających. Istnieje kilka umownych poziomów intensywności kontaktu z narkotykami, rozpoczynając od inicjacji, a kończąc na zaawansowanym uzależnieniu.

Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii przygotowało raport o stanie narkomanii w Polsce. Raport ten kompleksowo pokazuje problem narkomanii w Polsce, oraz przedstawia cele i działania dotyczące zwalczania tego zjawiska. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2018 roku zleciła przeprowadzenie Diagnozy problemów społecznych na terenie miasta Hajnówka, której jednym z celów było dopasowanie działań dotyczących przeciwdziałaniu temu zjawisku.

Czym jest narkotyk? Najogólniej mówiąc substancją, która wpływa na psychikę człowieka w mniejszym lub większym stopniu – zmienia jego świadomość, zniekształcając odbiór otaczającej rzeczywistości, a tym samym samego siebie.

Zmiany społeczno - ekonomiczne dokonujące się w naszym kraju, sprzyjają rozpowszechnianiu się mody na używanie środków psychoaktywnych. Wzrasta liczba osób eksperymentujących z narkotykami i już uzależnionych, poszukujących pomocy. Szczególnie niepokojące jest zjawisko zagrożenia narkomanią wśród młodzieży, a także obniżenie się granicy wieku osób mających kontakt ze środkami uzależniającymi.

Wśród młodzieży panuje błędny pogląd, że krótkotrwałe i incydentalne zażywanie narkotyków nie jest szkodliwe dla zdrowia i nie prowadzi do uzależnienia.

Powszechnie znana jest skala trudności leczenia, rehabilitacji i readaptacji osób uzależnionych w przywracaniu ich do normalnego życia. Efektywność leczenia osób z grupy uzależnionych jest niska, natomiast ryzyko wystąpienia u nich szkód zdrowotnych bardzo wysokie. Ponadto narkomania niesie za sobą wiele negatywnych skutków, takich jak: ubóstwo, bezrobocie, przestępczość, prostytutka, przemoc, bezdomność, hazard, alkoholizm.

Wynika stąd konieczność podejmowania działań profilaktycznych i edukacyjnych, skierowanych przede wszystkim do młodych ludzi. Istotną rolę w tym procesie powinni odegrać rodzice, szkoły, placówki oświatowe, placówki opiekuńczo – wychowawcze, świetlice socjoterapeutyczne, policja, służby medyczne, organizacje pozarządowe.

Ważne jest również działanie interdyscyplinarne tych wszystkich środowisk na rzecz przeciwdziałania narkomanii.

II. REALIZATORZY

Program Przeciwdziałania Narkomanii jest współrealizowany z Miejskim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych nad którymi nadzór sprawuje Burmistrz Miasta Hajnówka.

III. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Program realizuje jeden z głównych celów strategicznych, który brzmi: profilaktyka i stymulacja społeczności lokalnej do tworzenia zdrowego stylu życia, wolnego od środków psychoaktywnych i innych uzależnień oraz zwiększanie działań pomocy w tym zakresie.

2. Cel ogólny programu ma być realizowany w następujących obszarach: profilaktyka, leczenie, rehabilitacja, ograniczanie szkód zdrowotnych i reintegracja, edukacja, ograniczenie podaży, współpraca interdyscyplinarna, badania.

3. Program Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Hajnówka na lata 2021 – 2023 przewiduje kontynuację działań podjętych i realizowanych w połączeniu z Miejskim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz poszukuje nowych propozycji profilaktycznych i pomocowych.

IV. DIAGNOZA

Punktem wyjścia do przygotowania programu była diagnoza problemów społecznych na terenie miasta Hajnówka będąca niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu zmian. Pomogła ona zidentyfikować negatywne, nieakceptowane zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

Głównymi celami diagnozy społecznej było:

- Identyfikacja przyczyn wywołujących sytuacje problemowe.
- Identyfikacja wzajemnych związków pomiędzy problemami i kwestiami społecznymi.
- Identyfikacja skali problemów społecznych w danym układzie administracyjnym.
- Identyfikacja regionalnych, lokalnych uwarunkowań problemów społecznych.
- Analiza podejmowanych działań zmierzających do rozwiązania sytuacji problemowej lub jej złagodzenia.
- Analiza proponowanych rozwiązań przez politykę społeczną regionu.

Cele ogólne założenia badania.

- Zidentyfikowanie problemów uzależnień wśród różnych grup (dzieci, młodzieży, dorosłych mieszkańców, sprzedawców)
- Zidentyfikowanie problemu związanego z przemocą wśród różnych grup (dzieci, młodzieży, dorosłych mieszkańców)
- Zidentyfikowanie przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe.
- Określenie skali oraz zakresu problemów uzależnień i przemocy.
- Zidentyfikowanie skutków występujących problemów.
- Pokazanie rozwiązań mających na celu wyjaśnienie sytuacji problemowej lub złagodzenie jej skutków.

Diagnoza społeczna została przeprowadzona w maju i czerwcu 2018 roku. W badaniu wzięło udział 167 uczniów. Spośród ankietowanych 53% stanowiły dziewczynki, a 47% chłopcy. Największą część badanej próby stanowiły osoby w wieku 11-13 lat (77%), w wieku 14-16 lat (13%), a w wieku 8-10 lat (10%).

Zebrane dane pokazują, że problem narkotykowy nie jest powszechny wśród młodych mieszkańców miasta. Spośród wszystkich ankietowanych 2% przyznało, że zdarzyło się zażyć narkotyki. Osoby, które zadeklarowały zażywanie narkotyków robiły to w wieku 14-16 lat i zażywały marihuanę lub haszysz. Niepokoi fakt, że osoby te przyznają, że zażyły substancję psychoaktywną za namową innej osoby – kolegi lub członka rodziny.

Niski wskaźnik problemu narkotykowego wśród młodych mieszkańców miasta może wiązać się ze sobą dostępnością substancji psychoaktywnych. 7% uznało, że łatwo jest zdobyć narkotyki na terenie miasta, 30% ankietowanych stwierdziło, że byłoby to trudne, a 63% udzieliło odpowiedzi „nie wiem”.

Na pytanie wielokrotnego wyboru dot. czy znasz miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze? Młodzi mieszkańcy miasta, w większości nie znają miejsc, w których można kupić narkotyki lub dopalacze (89%). Okazało się jednak, że pozostałe 11% badanych wie, gdzie można zdobyć takie środki. 4% uznało, że można zdobyć je na osiedlu, 5% w dyskotecce, 3% w okolicach szkoły, 3% w okolicach szkoły, 1% w centrum miejscowości, 1% w siłowni.

Warto zauważyć, że choć problem narkotykowy występuje w małym stopniu na terenie miasta, to należy mieć na uwadze, że spożycie narkotyków może wzrosnąć.

V. CEL PROGRAMU:

1. Cel główny - ograniczenie używania narkotyków oraz związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych.

2. Cele szczegółowe:

- 1) Zmniejszenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych.
- 2) Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych używaniem substancji psychoaktywnych.
- 3) Ograniczenie używania substancji psychoaktywnych szczególnie wśród dzieci i młodzieży.
- 4) Monitorowanie problemów związanych z narkomanią na terenie miasta Hajnówka.

VI. ZADANIA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.

Zadania w zakresie profilaktyki i edukacji dotyczącej problematyki narkomanii korespondują ściśle z zadaniami Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zadanie 1.

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem, poprzez:

- a) konsultacje specjalistów,
- b) zajęcia edukacyjne,
- c) pomoc i wsparcie psychologiczne,
- d) wsparcie osób uzależnionych,
- e) zakup i upowszechnianie materiałów edukacyjnych, informacyjnych o istocie uzależnień.

2. Prowadzenie działań motywujących do podjęcia leczenia odwykowego.

Zadanie 2.

1. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności poprzez:

- a) konsultacje specjalistów,
- b) zajęcia edukacyjne,
- c) warsztaty umiejętności życiowych,
- d) treningi zachowań,
- e) poradnictwo,
- f) psychoterapię.

2. Organizowanie i prowadzenie stałego systemu informacji na temat profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z zażywaniem narkotyków i innych substancji o działaniu odurzającym.

Zadanie 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo - rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczęszczających w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych, poprzez:

- 1) Dofinansowywanie profesjonalnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców, na terenie szkół.
- 2) Udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych związanych z profilaktyką narkotykową i rozwiązywaniem problemów społecznych związanych z uzależnieniami.
- 3) Zakup i wydawanie materiałów informacyjno – edukacyjnych oraz materiałów do prowadzenia zajęć profilaktycznych i terapeutycznych w szkołach i innych placówkach oświatowych i wychowawczych.

- 4) Organizowanie i prowadzenie stałego systemu informacji na temat profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z zażywaniem narkotyków i innych substancji o działaniu odurzającym.
- 5) Przeprowadzenie lokalnych diagnoz i ekspertyz pozwalających ocenić aktualny stan problemów i zagrożeń związanych z narkotykami, a także stan istniejących zasobów w sferze ich rozwiązywania oraz efektów prowadzonych działań.
- 6) Dofinansowanie specjalistycznych szkoleń z zakresu problemu związanego z używaniem narkotyków, dla pedagogów szkolnych, psychologów, terapeutów oraz innych osób pracujących z młodzieżą, niezbędnych do prowadzenia pracy profilaktycznej i terapeutycznej.
- 7) Prowadzenie konkursów na temat uzależnień i wiedzy o zdrowiu wśród dzieci i młodzieży.
- 8) Promowanie zdrowego stylu życia, wolnego od narkotyków i innych używek oraz różnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.
- 9) Realizowanie elementów profilaktyki podczas festynów, imprez organizowanych przez miasto oraz dni profilaktyki w szkołach.
- 10) Organizowanie spotkań, szkoleń, prelekcji dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z narkomanią.
- 11) Podnoszenie poziomu świadomości społecznej na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych i możliwości zapobiegania temu zjawisku.

Zadanie 4.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów narkomanii, udzielanie pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom, poprzez:

- 1) Współpracę z organizacjami pozarządowymi, kościołami związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi w zakresie zapobiegania narkomanii.
- 2) Monitorowanie i uaktualnianie danych na temat instytucji, placówek oraz osób prowadzących działania profilaktyczne i lecznicze.
- 3) Współpraca z Krajowym Biurem do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii – stosowanie wyznaczonych przez Biuro standardów realizacji działań profilaktycznych oraz działań z zakresu pomocy osobom uzależnionym.
- 4) Współpraca z Policją w celu prowadzenia wspólnych działań.
- 5) Organizowanie szkoleń dla osób realizujących zadania przeciwdziałania narkomanii, w tym dotyczących procesu ewaluacji podejmowanych działań profilaktycznych.
- 6) Finansowanie szkoleń pracowników instytucji i służb pomocowych, rodziców oraz radnych w zakresie problematyki narkomanii.

Zadanie 5.

Pomoc społeczna osobom uzależnionym i ich rodzinom dotkniętym ubóstwem, wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób poprzez udzielanie pomocy wynikającej z ustawy o pomocy społecznej.

VII. PARTNERZY PROGRAMU:

Instytucje współpracujące z MKRPA, między innymi:

- 1) Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii
- 2) Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 3) Ośrodek Sportu i Rekreacji w Hajnówce.
- 4) Policja i Straż Graniczna w Białowieży.
- 5) Sądy Powszechno.
- 6) Kuratorium Oświaty w Białymstoku, szkoły i placówki opiekuńczo-wychowawcze.

- 7) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Hajnówce.
- 8) Gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych.
- 9) Powiatowe centra pomocy rodzinie.
- 10) Placówki leczenia odwykowego.
- 11) Ośrodki pomocy społecznej.
- 12) Organizacje pozarządowe.
- 13) Kluby abstynentów.
- 14) Kluby sportowe.

VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU:

Finansowanie programu będzie dokonywane w ramach środków pozyskanych z opłat za wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholu uchwalanych corocznie w budżecie miasta.

Wydatki związane z realizacją programu są planowane w budżecie miasta i zamieszczone w rozdziale 85153 „Zwalczanie narkomanii” w kwocie 20 000 zł.